

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 18. januarja 2018 - Leto XXVIII, št. 3

ALI STE OPAZILI?

PRIPRAVITI TRBEJ RAZVOJNI NAČRT PORABJA
stran 2-3

PREKMURŠČINA JE FEJST...
stran 7

ČLOVEK VŪPANJE VSIGDAR MORA METI
stran 8

Ali ste opazili?

Dobrodošli pri Slovencih v Porabju Köszöntjük a Rába- vidéki szlovéneknél

Ali ste vpamet vzeli, ka so en čas bile postavlene ráme za table vsepovsedik pred našimi vasnicami, gde se stauipi v našo (slovensko) krajino. Dapa bile so samo prazne ráme brezi tabel ali napisov. Te smo pa gnauk samo vpamet vzeli, ka v rame dejvajo lejpe farbaste table (dja sem najprvo tablo vidla pred Varašom, kak sem se pripelala s smeri Rábafüzes), na steraj piše v slovenskom pa vogrskom geziki: *Dobrodošli pri Slovencih v Porabju/Köszöntjük a Rába-vidéki szlovéneknél.*

Kak smo o tom že pisali v ednom uvodniki lani, na žalost naše vesnice po cajtinaj pa televiziji vse bole tak omenjajo, kak če bi bile v krajini Őrség. (Istina, ka bejdvej krajini – Őrség pa Slovensko Porabje – spadata pod Nacionalni park Őrség, dapa tau je drugo.) Če pišejo o Števanovcaj ali o Slovenski vesi, pišejo o Őrségu, pa skurok nigdar nej o Porabji. Pa zaman se kakšna organizacija ali peršona gorprosi, ka bi tau vöpopravili, do tauga skurok nikdar ne pride.

Zatok se je že en čas delalo na tejm, ka naj bi se vsepovsedik vösklale table, na steraj de jasno pisalo, ka je tau Slovensko Porabje pa ka po tej vasnicaj živemo Slovenci.

Tau idejo si je vözbrodo naš kolega Karči Holec, gor sta jo prijali slovenski organizaciji pa slovenski generalni konzul v Monoštri, dapa brezi pomauči slovenske zagovornice Erike Köleš Kiss, stera je za tau spravila peneze pri Ministrstvu za človeške vire v Budimpešti, bi iz ideje nika nej gratalo.

Pa če je že ideja Karčijova bila, je tau tó na njem ostalo, ka naj vónajde, kakšne naj baujo table. Tau je nej léko delo bilau, vej pa po istini povedano v Porabji nej mamo nika takšno ejkstra, ka bi simboliziralo tau krajino, kak povejmo knežji kamen Koroško. Zatok se je odlaučo za stilizirane značilnosti naše krajine, kak so brgavge pa reka Raba, po steraj je krajina dobila imé. Pa za sonce, stero kaže tau tó, ka v toj krajini živejo lidgé toploga srca. Kak simbol pa ne fali ranč lipovo listke nej. Pa je vöodebrau fanjske farbe, nej kričeče, ka bi bile table prijetne (kellemes) za poglednit.

Vüpa jmo, ka de dosta lidi, najbole turistov, vpamet vzelo nauve table pa de se zamislilo, zakoj so je dali postaviti ali razmišlalo o tom, sto so tej, steri nas etak pozdravljajo. Pa če do že razmišlali, do nas mogauče steli spoznati tó.

Marijana Sukič

Martin Ropoš o leti 2018

PRIPRAVITI TRBEJ RAZVOJNI

2018 de fontoško leto, tüdi zavolo toga, ka do mejseca aprila na Vogrskom parlamentarne volitve, na sterih do Porabski Slovenci pa leko volili svojoga zagovornika ali zagovornico v parlament. Državna slovenska samouprava (DSS) se na tau že zdaj pripravla. O tom, pa ške o drügi planaj, nam je neka več povedo predsednik DSS *Martin Ropoš.*

»Naš program smo, tak kak

je konec preminaučoga leta malo vöminiu narodnostni zakon, nej pa se je spremenilo volilni zakon. Mi smo se že začnili pripravlati na volitve narodnostnih zagovornikov in zagovornic. Državne samouprave, med njimi tüdi slovenska, majo pravico, ka postavijo narodnostno listo z minimalno tremi kandidati in določijo vrstni red kandidatov. Po tistom, ka jo

en glas, pa de izvoljeni za zagovornika oziroma zagovornico. Mi škemo, ka bi bilo čimveč Slovencev, steri bi volili tau listo.«

Znamo, ka je na Vogrskom trinajst narodnosti. Zakoni so se zdaj telko vöminili, ka majo vekše, ena ali dve, priliko, ka (sploj če do enotni) ne izvolijo samo zagovornika liki tüdi rednoga poslanca, z glasovalno pravico, vej pa se je volilni prag znižo na približno deset gezero glasov. Lüstvo je bilou navajeno, ka so bile isto leto kak parlamentarne na gesen te ške lokalne volitve. Zdaj je malo nači, vej pa do té volitve drügo leto »Občine, lokalne narodnostne samouprave, pa tüdi državne samouprave, majo po nauvom petletni mandat,« je raztolmačo Ropoš in cujdau, ka de DSS kak vzdrževalka obej porabski dvojezični šaul tüdi v letošnjom leti dosta pozornosti namenila šolstvu: »Veseli smo, ka smo lani podpisali petletno pogodbo za dodatno financiranje narodnostnih šaul. S tem smo stauipili vel-

Predsednik DSS Martin Ropoš

je tau navada, sprejeli že preminaučo leto. Na začetki toga leta moremo potrditi ške proračune naših narodnostnih institucij, tak ka za goto vimo peneze za njihovo delo. Vsevküper od rosaga za delovanje, tak državne kak drügih naših samouprav, medijov in drügih institucij v 2018. leti dobimo 450 milijonov forintov,« je pove-

do Ropoš in raztolmačo, ka de v letošnjom leti njihova skupščina mela najmenje osem djilešov, leko pa ka de jih, sploj zavolo volitev, ške neka več: »Na pobudo parlamentarnoga odbora za narodnosti se

skupščina potrdi, jo pošlje na državno volilno komisijo. Meseca aprila, gda do parlamentarne volitve, do

Lani je DSS mejla več pomembni programov, med tejsi je postavila kip Avgustu Pavlu

tisti, steri so na volilnom narodnostnom sezname, leko volili narodnostno listo. Ne morejo voliti posamezne osebe, leko samo listo, tak ka de izvoljeni prvi na listi. Zadosta de že, če dobi lista

ki stopaj naprej. Tak kaže, ka do tej penezi pravočasno zagotovljeni. Najkesnej do konca februara se moremo tüdi odlaučiti, če kak vzdrževalci prejkuzememo ške dva narodnostna vrtca, na

NAČRT PORABJA

Dolenjom Seniki in v Sakalovcaj. Trenutno se kaže, ka naj bi sakalovskega prejk-vzeli, za dolenjeseškioga pa ške ne vemo. S tem mamō dosta dela, vej pa zakon zahteva, ka moremo s tistimi, steri so zdaj vzdrževalci, dosta vsega napraviti. Pauleg toga pa mo tau napravili samo te, če do zrik-tani tūdi penez. Mi moremo v prvi vrsti napraviti vse, ka

zavleče, zatau ka trbej poča-kati na nauvo vlado. Radi bi, ka bi v tom leti staupili stopaj naprej in vidli, kakš-ne načrte ma Železna žu-panija za razvoj porabske cestne infrastrukture,» ške pravi predsednik DSS, steri bi rad, ka bi se neka penez najšlo tūdi za zagon gospodarskoga združenja MURABA EGTC. Tau Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, ste-

Tau leto naj bi se začnala obnauva Kūharove spominske hiše

poskrbimo za tau, ka do tiste institucije, sterih vzdrževalci smo že zdaj, mele zadosta penez za nemoteno delovanje.» Pauleg penez za redno delo, DSS vūpa, ka de se tūdi v letošnjom leti najšlo neka forintov za investicije. Rosag je že konec lanskoga leta dau neka penez za obnauvo streje na gorenjeseniški šauli. Té dela naj bi zgotovili do meseca oktobra: »Vūpam, ka tūdi iz letošnjoga proračuna ške dobimo neka dodatnih penez, spoj za Kūharjevo spominske hišo, stero smo steli že lani obnoviti. Vōminiti škemo strejo in prenoviti zvūnešnji tau slovenske zbirke.«

Martin Ropoš vūpa, ka de se v letošnjom leti uresničilo tūdi dosta tistoga, ka so lani novembra zapisali v zapisnik zasedanja mešane slovensko-madžarske manjšinske komisije. Med najbolje fontoškiimi nalogami je posodobitev cest v Porabji. »Tisto leto, gda so volitve, se po mojem vse malo

roga članici sta pouleg DSS in Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti ške občini Monošter in Lendava, naj bi obema regijama pomagalo priti do evropskih penez: »Trenutno sam ges predsednik toga združenja, steroga smo lani ustanovili. Zdaj v začetki je ške dosta administracije. Dobro je, ka je Madžarska dala že neka penez za delovanje združenja. Najbole fontoško je, ka pripravimo in sprejmemo razvojni načrt Porabja, vej pa se brez toga nemo mogli prijavljati na razpise.«

V začetki 2018. leta bi Martin Ropoš vsen bralcon novin Porabje zaželo ške uspešno in zdravo nauvo leto: »Zelem si tūdi dobroga sodelovanja z vsemi organizacijami, tūdi s tistimi iz matične domovine, s sterimi sodelūvlemo in škemo ške naprej dobro sodelovati, vej pa brez toga ne moreš kaj dosegnoti.«

Silva Eöry

Foto: arhiv Porabja

MOŽNOSTI ZA ŠTUDIJ SLOVENSKEGA JEZIKA V SOMBOTELU

Bliža se čas, ko se bodo morali srednješolci odločiti za študij na visokošolskih ustanovah. S predstavitvijo možnosti študija slovenščine na Slavističnem oddelku Savaria v Sombotelu jim želimo pri tej odločitvi pomagati.

Študij slovenskega jezika poteka v središču Železne županije že skoraj 40 let. Možnosti za vpis na študijski program ne nudimo le kandidatom z znanjem slovenskega jezika, temveč tudi začetnikom, ki želijo osvojiti jezik ter spoznati kulturo in književnost sosednje države.

Od februarja l. 2017 je Univerzitetno središče Savaria postalo sestavni del univerze ELTE v Budimpešti, kar za Sombotel pomeni nove izzive, obenem pa tudi nove možnosti. Katedra za slovenski jezik in književnost je bila ustanovljena z namenom, da bi usposabljala učitelje za porabske narodnostne šole. Z uvedbo bolonjskega sistema se je izobraževanje učiteljev nekoliko spremenilo, pred nekaj leti pa je z nedeljeno pedagoško smerjo ponovno dobilo velik

poudarek. Tako danes obstaja možnost izobraževanja učiteljev 5+1, kar pomeni pet let študija ter eno leto prakse. Gre za dvopredmetni študij, slovenščina se lahko študira v kombinaciji z vsemi pedagoškimi smermi, ki obstajajo v Sombotelu.

Na naši katedri za študente, ki bi se želeli naučiti slovenski jezik in ga uporabljati na različnih področjih kulturnega, gospodarskega in političnega življenja, obstaja poleg pedagoške smeri še osnovna stopnja študija slovenščine (BA), ki traja tri leta. Z diplomlo pridobljeno jezikovno znanje je enakovredno s srednjestopenjskim jezikovnim izpitom, vendar si študentje med študijem, za razliko od jezikovnega izpita, pridobijo dodatno znanje o slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Prednost tega študija je, da se kandidati zanj lahko odločijo tudi ob delu.

Na katedri smo pred nekaj leti pripravili in akreditirali še izpopolnjevalni študijski program, ki je namenjen izključno predmetnim učiteljem

porabskih dvojezičnih osnovnih šol. Ta študij traja štiri semestre, celotni program je namenjen usposabljanju za izvajanje dvojezičnega pouka. Zavedamo se, da tudi na razredni stopnji dvojezičnih osnovnih šol ustreznega dvojezičnega učiteljskega kadra primanjkuje, zato smo že pripravili narodnostni del študijskega programa za razredni pouk, ki pa ga bomo akreditirali v bližnji prihodnosti.

Na pobudo slovenske parlamentarne zagovornice Erike Köles Kiss razmišljamo tudi o izvedbi jezikovnega programa za študente, ki se izobražujejo za vzgojitelje in vzgojiteljice na drugih ustanovah na Madžarskem.

Za študij slovenščine v Sombotelu torej obstaja kar nekaj možnosti, tako za kandidate z jezikovnim predznanjem kot za tiste brez njega. Če se želite slovenski jezik naučiti in ga uporabljati pri svojem delu, se odločite za enega od ponujenih študijev.

Sodelavci Katedre za slovenski jezik in književnost

KŪHARJEVA SPOMINSKA HIŠA NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprta ob torkih in četrkih

od 14. do 18. ure,

ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

E-mail: kuharemlkhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkvēna pot 11.

PREKMURJE

»Müre ne damo«

»Müre ne damo.« je pravilo več kak 300 pohodnikov iz Slovenije in Avstrije, steri so se prvo januarso soboto napautili ob toj reki od Cmüreškoga mosta pri Trataj do Sladkega Vrha. Civilna organizacija, stera se zove Muzej norosti Trate, je marš ob Müri pripravila zavolo toga, ka je vlado pozvala, ka na toj reki neškejo meti hidroelektrarn. Udeležence je poudpro tudi evropski poslanec dr. Igor Šoltes, pismo podpore pa je poslo tudi kmetijski minister Dejan Židan.

Muzej norosti Trate je steu s protestnim shodom opozoriti na več kak tresti let dolgo bitko za tau, ka bi se ohranila reka Müra. Organizatorji so shod pripravili tudi zavolo toga, ka brodijo, ka lidge, steri živejo ob reki, skor nika ne vejo o planaj rosaga, ka bi na Müri napravili več hidroelektrarn. Vodja Muzeja norosti Trate dr. Sonja Bezjak je pravla, ka bi mogla vlada podprejti takše projekte, ka do ohranili naravno in kulturno dediščino, nej pa jo vničavali. Koordinator kampanje Rešimo Muro! Stojan Habjanič je cujda, ka že vrabci čivkajo, ka je ob klimatski spremembaj tau, »ka mamozdaj ob tekoči reki Müri, rešitev za lüstvo, stero žive ob njoj. Gouške so plüča, branik pred vötrom in hladilna pregrada vleti, gda je vrauč. Gradnja hidroelektrarn bi vse to ogrozila in zatou reke ne damo«.

Z muziko so projekt ohranitve reke Müre podprli tudi goslarje: Vlado Kreslin, Jani Kovačič, Andrej Černelč in prleški kantavtor Tadej Vesenjaj, steri je pravo: »Müra, takšna, kakšna je zdaj, ma srčno energijo, če pa do na njoj elektrarne, de mela samo ške električno energijo«.

Silva Eöry

Nove publikacije

Izšle so *Stopinje 2018*, tradicionalna publikacija, v kateri so objavljeni dogodki, povezani s Škofijo Murska Sobota. Bralce uvodoma nagovarja soboški škof dr. Peter Štumpf: »*Nebeška Mati Marija hodi po naših stopinjah.*« Po besedah, namenjenih predvsem vernikom, se škof večkrat dotakne aktualne teme, 100-letnice priključitve Prekmurja k matični Sloveniji. Slovesnosti bodo prihodnje leto, ko naj bi se spomnili »*naših velikih duhovnikov in narodnih buditeljev iz Prekmurja in Prlekije (Franc Ivanoci, Jožef Klekl starejši, Matija Slavič, Franc Kovačič, Ivan Jerič), ki so zaslužni, da smo prekmurški Slovenci zopet doma v Sloveniji. Želim, da bi to praznovanje združevalo vse ljudstvo v naši škofiji. Omenjeni duhovniki niso bili družbeni prevratniki in nikakršni revolucionarji. Bili so svetniški duhovniki, ki so izgorevali za vero in dom. Pri tem neslovenskih prebivalcev Prekmurja niso podcenjevali ali zapostavljali, temveč so iskali načine, kako jih po priključitvi Prekmurja k matični Sloveniji še naprej nagovarjati v njihovem maternem jeziku in jih ohraniti povezane z matično domovino.*« (Tu misli škof na prekmurske Madžare, ki so bili priključeni Sloveniji, kakor so ostali Porabski Slovenci na Madžarskem.)

Tudi v *Škofovskih stopinjah* Peter Štumpf izpostavi: »*Praznovanje 100-letnice priključitve Prekmurja k matični Sloveniji zato ne more biti zgolj spominjanje in zahvaljevanje, temveč mora biti preverjanje, kako živeti in verovati skupaj danes in v prihodnje. Zaradi pomembnosti dogodka je Slovenska škofovska konferenca sprejela pokroviteljstvo obhajanja slovesne svete maše 17. avgusta 2019*

v Beltincih. Vabljeni bodo vsi slovenski škofje in tudi škofje iz škofij, ki mejijo na soboško škofijo. Slovenska škofovska konferenca bo tudi

ja.« Avtor opisuje zgodovinsko pot v tem delu Evrope, tja do Blatograda - Zalavára. Od tu sta sveta brata Ciril in Metod v času kneza Koclja panonskim

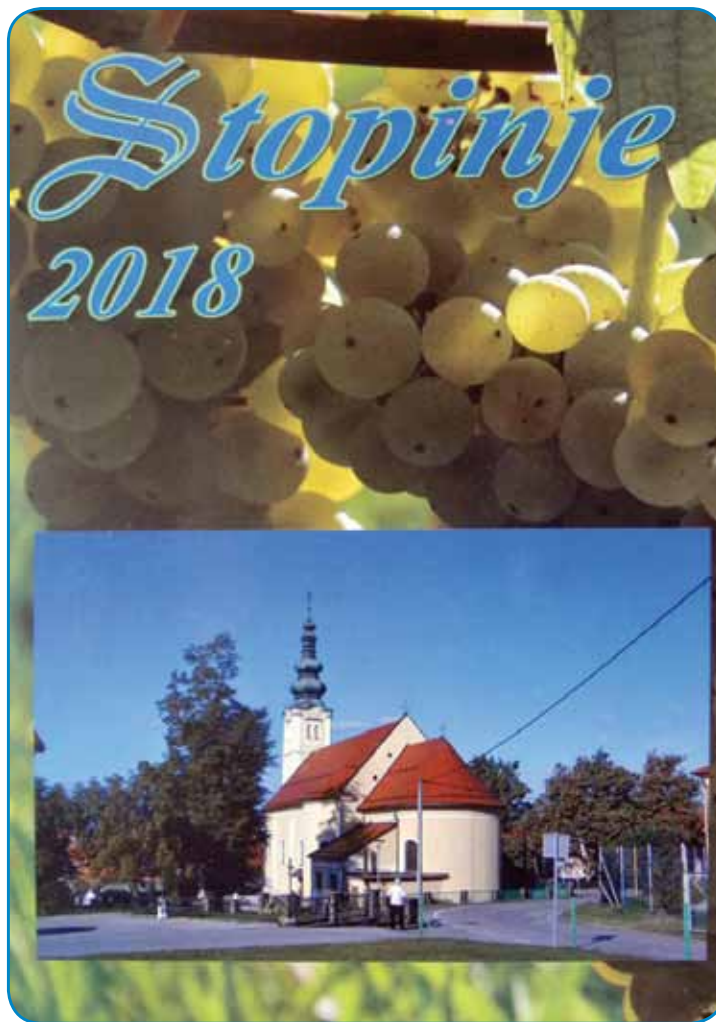
sklepom vrhovnega sveta večino tistega prekmurskega ozemlja, kjer je bilo v tedanji Madžarski večinsko prebivalstvo slovensko, priključila novonastali državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Avtor poudari, da je bil 17. avgusta velik shod v Beltincih, kjer se je zbrala 20-tisočglava množica, vojaška oblast pa je bila prenesena na civilno. V sklepnem delu Stanislav Zver poudari, da je »*v septembru Beograd na željo Prekmurcev celotno Slovensko krajino dodelil slovenski upravi. Dokončna ureditev meje med Madžarsko in Slovenijo je bila postavljena s Trianonsko pogodbo 4. julija 1920. Žal je zunaj „zakoličbe“ ostalo Slovensko Porabje.*«

Uvodnim stopinjam sledijo poglavja: Stopinje svetih, Škofijske stopinje, Stopinje duha, Oddaljene stopinje, Stopinje za mejo, Stopinje k tebi, Stopinje mladih,

Stopinje srca, Jubilejne stopinje, Odhrojene stopinje, Tiskane stopinje ter Tvoje in moje stopinje. Avtorji so pretežno iz cerkvenih krogov, pa tudi iz posvetnega življenja. Večinoma so pogosti sodelavci Stopinj, nekaj pa je tudi novih. Pesmi z nabožno vsebino objavljajo Judit Zágorec Csuka, Štefka Bohar in Stanislav Koštric, Miroslav Slana - Miroslav pa je avtor *Legende o mlinarju in vodi iz pekla*, Lojze Kozar ml. objavlja literarni odlomek *Župnikova pot* iz zapisa *Srebrni deček*.

Dr. Jožef Smej je napisal največ prispevkov, med katerimi sta tudi besedili v spomin Jožefa Ftičarja in dr. Antona Vratuše.

Jože Ftičar je bil rojen v Gomilicah v Prekmurju (1930 - 2017). V Ljubljani je končal

pokrovitelj znanstvenega simpozija v oktobru 2019, ki ga pripravlja Inštitut za zgodovino na Teološki fakulteti Univerze Ljubljana.«

Temo priključitve nadaljuje dr. Stanislav Zver, ki uvodoma predstavi preteklost Slovenske krajine do 20. stoletja: »*V drugi polovici šestega stoletja so se enako kot ob Savi in Dravi tudi ob Muri naselili Slovani, ki so bili skromen del mogočne narodne celote, vpete med alpske dežele, zahodno Madžarsko in med Črno, Egejsko in Jadransko morje. Kljub več ali manj skupnemu jeziku ni prišlo do formiranja skupne države, ampak je nastalo na tem področju več manjših držav, med njimi v 8. in 9. stoletju tudi slovenski kneževini Karantanja in Spodnja Panoni-*

Slovenec posredovala vero. »*Ko pa je papež Janez VIII. ustanovil novo nadškofijo pod Metodovim vodstvom, je bil njen sedež v letih 869 - 874 v Blatogradu. Z gotovostjo lahko trdimo, da je Metodova nadškofija pokrivala tudi ozemlje sedanje Škofije Murska Sobota.*« Stanislav Zver predstavi tudi druga pomembna zgodovinska dejstva do prelomnega časa in vlogo cerkve ter njenih posameznikov, župnikov, ki so bili hkrati pisatelji in narodni buditelji, pa škofov in drugih osebnosti, ki jih ni bilo malo. Razpravo sklene s poglavjem *Pridružitvev*. Zapiše, da upanje res umira zadnje, »*kajti končno je prišlo do prelomnega trenutka, ko je Pariška mirovna konferenca 1. avgusta 1919 z naknadnim*

Na Veselom večeri v vesi Selo

Na pozvanje Humoristične gledališke skupine pa Društva pevcev Selo že od začetka mau leko špilamo svoje igre na zimskom Veselom večeri v Seli v Prekmurju. Naše igre v porabskoj rejči trno lepau vzemejo tan živeči Slovenci pa tudi vogrski narod. Letos so že péto leto pripravili Veseli večer pa tau 5. januara v domanjom velkom gasilskom daumi. Zdaj nas je bilau 8 skupin, med njimi je ena oprvim v vogrskoj rejči špilala, šest v domanjoj slovenskoj rejči, med njimi je Nindrik indrik ZSM zašpilo igro Mikija Roša z naslovom Miss Porabja, ena je pa s svojim igranjem pa spejvanjom razveselila lüstvo. Publika je vse pohvalo vrejndna, nej samo zatau, ka je dvorana vsakšo leto nabito puna, liki zatau tü, ka svojo zadovolstvo z velikim ploskanjom pokaže pa tau prejk tri vöre, kakoli je vmes pauza, vsi vözdržijo do konca. V imeni nas igralcov organizatorom hvala za pozvanje pa za tau, ka nas furt tak lepau gora prijmajo, Slovenskoj zvezi, posaba Andreji Korpič za paut.

Klara Fodor
Kejč: Andreja Korpič

RADIO MONOŠTER

9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.
info@radiomonoster.hu
Tel/Fax: +36-94-554-126

Szentgotthárd / MONOŠTER 106.6 MHz
Felsőszölnök / Gornji Senik 97.7 MHz

Vsak dan / Naponta : 12.00-16.00

www.radiomonoster.hu

slavistiko in že med študijem v dolinskih vaseh zbiral narečno gradivo za *Slovenski lingvistični atlas*, ki ga je pripravljala Slovenska akademija znanosti in umetnosti in pozneje še za Atlas slovenskih narečij. Bil je lektor, največ časa na Televiziji Slovenija. Vmes je pisal in prevajal iz madžarščine, pa tudi član uredniškega odbora Stopinj. »V zborniku je v narečnih zapisih mnogo let objavljajl zgodbe iz otroštva in mladostništva. To so bila prava in fiktivna pisma med nečakom in teto redovnico v Budimpešti. Te zapise je kasneje strnil v dve knjigi z naslovom *Za nápršnjek vedrine*. V njih je zaživelo Prekmurje z vsa sočnostjo svoje govorice«. V Stopinjah je objavil od leta 1980 celo vrsto prispevkov, med katerimi je posebej zanimiv članek »Dijaki soboške gimnazije v primežu vojne in okupacije«.

Z dr. Antonom Vratušo (1915 - 2017) se je Jožef Smej srečal že leta 1931. Opisuje skupno dijaško življenje v Murski Soboti, omeni študij slavistike, proučevanje narečja in poučari, da mu je zadnjih petnajst let zmeraj voščil za novo leto. Ena izmed voščilnic se je glasila takole: »Bog vam daj srečno novo leto! Bog vam daj srečo, zdravje, veselje, obilje, krüha, vina, vsega zadovole, düšnoga zveličanja pa največ!« Škof izpostavlja Vratušovo misel: »Kar nočeš, da bi drugi tebi storil, glej, da ti nikdar drugemu ne storiš!« Sicer pa lahko preberemo v Stopinjah še več spominskih zapisov, tudi Marii Pozsonec, dolgoletni poslanki madžarske narodnosti.

O 70-letnici Pokrajinske in študijske knjižnice piše njen dolgoletni ravnatelj Jože Vugrinec, soboškega rabina Henrika Kiša pa predstavlja Franc Kuzmič.

V *Stopinjah za mejo* je objavljen pogovor s sombotelskim

škofom dr. Jánosem Székelyem, ki je bil umeščen lani julija, slovesnosti pa se je udeležil tudi soboški škof dr. Peter Štumpf. Novi škof je na pisna vprašanja odgovoril tudi uredništvu Stopinj. Denimo zakaj se je odločil, da nagovori vernike tudi v slovenskem jeziku; povedal je: »V sombotelski škofiji živijo verniki slovenske, hrvaške in nemške narodnosti, pa tudi verniki romske narodnosti. Zdi se mi pomembno, da nagovorim vse narodnosti tudi v njihovem lastnem, maternem jeziku. Vsak človek občuti posebno bližino tistega, ki ga nagovori v njegovem maternem jeziku, v jeziku, v katerem nas je nagovarjala mati, v tistem jeziku, v katerem molimo, sanjamo, v katerem govorimo z najdražjimi.

Slovenci na Madžarskem živijo tu že iz časov pred prihodom Madžarov. Njihova kultura, tradicija, vera, človeškost so tudi naši zakladi, skupni zakladi naše skupne domovine. Zelo me veseli, da sem lahko pastir škofije, ki ima bogato in raznoliko kulturo, čudovito pokrajino in kraje ter še posebej enkratne ljudi, ki se držijo svoje kulture in tradicij. Škof pohvali sodelovanje med škofijama, kar je v prid prekmurskim Madžarom in Porabskim Slovencem. Omenjen je tudi duhovnik Alojz Kozar, za katerega poteka postopek kanonizacije za Božjega služabnika, ki je bil krščen v župnijski cerkvi na Gornjem Seniku, med vojno pa je bil kaplan v Hosszúpereztegu pri Körmendu.

Če strnem: v Stopinjah 2018 je obilica zanimivih in raznolikih prispevkov, vrednih pozornosti bralcev v Porabju, Pomurju pa tudi širše v Sloveniji, zlasti, ko je govora o pripravah na počastitev priključitve 100-letnice Prekmurja matični Sloveniji.

Ernest Ružič

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Vsigdar je več ribičov, steri v železnožupanijski vodej lovijo ribe

Te podatke je Železnožupanijska zveza ribiški društev vödala pa kak je predsednik tapravo, fejest uspešno leto majo za sebov. Površina vod, gde ribe lovijo, je v županiji 1373 hektarov. Društva majo od leta do leta več članov. Lani je Železnožupanijska zveza ribiški društev mejla 27 društev pa 8547 članov, ka je za 568 članov več, kak nji je v prejšnjom leti bilau pa dvakrat telko, kak pred petimi lejtami. Zavolo tauga so vsigdar več rib pištjavali v mlake pa jezera: 42222 kilogramov krapov, 18220 kg ploščičov. Te ribe so že tak velke bile, ka so je že včasim leko lovili. Zvün tauga so še iz ribogojnic pistili v železnožupanijske vode 377000 falatov malih, 4-5 centimeterskih somov, smučov, sčuk pa ploščičov. Lani decembra so v Magyar-szecsódi 72 falatov, od 7-12,5 kilžmetni krapov pistili v jezero zavolo ribiškoga tekmovanja.

Zveza je lani deset svoji ribiški tekmovanj mejla, edno je med tejm bilau tekmovanje za najbalkšoga ribiča. Zvün tauga je zveza lani štrtič organizirala v dolini potoka Pinka ribiške dneve, kama od leta do leta vsigdar več obiskovalcov pride. Madžarska državna ribiška zveza je več kak petmilijaunov forintov dala Železnožupanijski ribiški zvezi za uniforme, tak ka potejm do se že od daleč vidli, gda do pri mlakaj ali jezeraj kontrolirali ribiče, če majo karte. Prejk enga projekta de se v Železni županiji kaulak mlak pa jezer več kak 250 stolov pa stolic vöpostavilo, zvün tauga se še več gezero kvadratni metrov površine obnovi, olepša kaulak mlak pa jezer. Za ribiško dovoljenje de od letos 10 procentov več trbelo plačati, dapa za tau do leko ribiči pet falatov več rib domau nesli.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Slovenija predseduje Svetu ZN za človekove pravice

Slovenija je prevzela predsedovanje Svetu Združenih narodov (ZN) za človekove pravice, vodilnemu mednarodnemu telesu na področju človekovih pravic. Predsedovanje traja leto dni. Svet vodi stalni predstavnik Slovenije pri Uradu ZN in drugih mednarodnih organizacijah v Ženevi, veleposlanik Vojislav Šuc. Slovenija je bila prvič članica sveta med letoma 2007 in 2010. V zadnjem letu tega članstva je bila podpredsednica. Leta 2016 je nastopila svoj drugi mandat, ki bo trajal do konca leta 2018. Začetek predsedovanja sovпада tudi z začetkom kampanje Združenih narodov ob 70. obletnici sprejetja splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki predstavlja prvi večji dosežek obstoječega mednarodnopravnega okvirja človekovih pravic.

Posvet slovenske diplomacije

Ministrstvo za zunanje zadeve je na Brdu pri Kranju organiziralo 22. redni letni posvet slovenske diplomacije. Vodje diplomatskih predstavništev in konzulatov sta poleg ministra za zunanje zadeve Karla Erjavca nagovorila tudi predsednik države Borut Pahor in predsednik vlade Miro Cerar, ki je spregovoril tudi o prioritetah slovenske zunanje politike. Kar zadeva umeščenost Slovenije v mednarodno okolje, so najprej pomembni odnosi sosednjimi državami. V glavnem smo lahko na tem področju zadovoljni, je dejal Cerar in navedel, da ima Slovenija s sosedami razvejano sodelovanje na številnih področjih, od gospodarstva do kulture. Pomemben je tudi reden politični dialog s sosednjimi državami. »Še največ izzivov v tem pogledu prinašajo odnosi s Hrvaško,« je izpostavil Cerar in spomnil, da je Slovenija do 29. decembra, ko je bil določen rok za uresničitve arbitražne razsodbe, skušala narediti vse, da bi prišlo do dogovorne uresničitve razsodbe s Hrvaško.

NAUVO ŠTENJÉ ZA DOMANJE SLOVENCE

»Dar dati je dobro, depa dobiti je tó dobro. Zatok má Slovenska zveza že 27 lejt skrb na tau, ka lidam na konci leta pošle knjižni dar,« je začnila pripovedjati sekretarka krovne organizacije Gyöngyi Bajzek, gda smo go pitali o nauvom *Porabskom koledari* za leto 2018. Letopis Slovencev na Madžarskom nosi tau imé od leta 2010, gda je grato njegvi urednik sodelavec novin Porabje *Karči Holec*.

Uredniki že duga lejta pomaga kalendare vküpklasti sekretarka Gyöngyi, štera je tak dale gučala: »Vekši tau kalendara je napisani v domanjoj rejči, vejpa ga rédimo za naše porabske lidi, za tiste Slovence, šteri v krajini ali indrik po Vogrski živéjo. Vejmo, ka kalendar najbole starejšo lüstvo šté, štero najbole porabsko rejč razmej. Donk pa se ne zapéramo: v letopisi mamó pisanja v bližanjoj prekmurskoj rejči, depa v knjižnom geziki tó. Tak se leko vsikši navči ništerne nauve rejči.«

Sodelavka urednika pravi, ka je za Slovensko zvezo važno, aj má eden letopis, v šterom leko domanji lidgé sodelujejo. »Veseli pa smo, če nam kaj napišejo Slovenci iz Prekmurja, šteri vsikdar pošilajo svoja pisanja, pesmi ali novele.« Donk pa je nej léko nagučati lüstvo. »Največ problemov mamó s tem, kak aj sodelavce dobimo za pisanje kalendara. Vsikšo leto gorpoiškemó lüstvo s pismom ali je probamo osebno nagučati. Lani smo prošnjo nutdjali v novine *Porabje tó*, aj piše v kalendar vsikši, sto má volau pa energijo za tau. Vejpa itak, ka tū napišeš, ostane, za tiste mlade tó, šteri do za 40-50 lejt naprej djemali té letopise.«

Naši mlajši pa vnüki do z veseljom listali fotokroniko, če de je brigalo, ka se je godilo v krajini, pravi sekretarka Gyöngyi. »Vsakšo leto vödamo letopis

pa kak se z lidami pogučavamo, vidimo, ka največ lüstva fotokroniko gleda. Tam je na kratki dojnapisano, ka je bilau pa eške kejpi so cuj. Tisti Slovenci pa, steri nindrik

daleč živéjo, leko vidijo svoje poznance, svojo žlato ali krajino, gde so se naraudili pa gorrasli.«

Na prvoy strani letošnjoga kalendara vidimo stare lesene dveri, štere se opérajó v nauvo leto 2018. Urednik *Karči Holec* je je dojvzeu pri ednom starom rami v bližanjoj gorički *Dolencaj*. Njegva sodelavka Gyöngyi Bajzek pa nam je eške raztomačila, zakoy se té letopisi zovejo »kalendari«: »Če v cajti nazajpoglednemo, je lüstvo že dugo melo kalendare, na šteraj so bili napisani mejseci pa dnevi. Človek pa je vseposedik nika cujnapišo: ka je tisti den delo ali kakšo vrejmen je bilau. Zatok je kalendar kak eden arhiv. Arhiviraš vse tisto, ka si delo, kak si premišlavo o vsefélé delaj, kak si se čüto. Vse tau, ka je za tebé važno bilau. Tau pa v kalendari ostane za mlajši rod tó.«

Zveza Slovencev za vsikši božič nalečé kvalitetno literaturo v maternom geziki tó. Zdaj so leko tisti, šteri so nutplačali novine *Porabje*, v roké vzeli že 20. knige knjižne zbirke *Med Rabo in Muro*. Tau so kratke

novele *Milana Vincetiča*, štere se povežejo vküper v edno dugšo pripovejst z naslovom *Luna na mejseci*. Vse se godi v leti 1968, od 21. augustuša - gda so tanki Varšavskoga pakta (Varsói Szerződés) dojspotrli »sprtrolejt v Pragi« na Češkoslovaškom - gda je erični cug »Gorička Mariška« od slejdnjin pelo od Hodoša do Murske Sobotte. Pred našimi očami se prikaže panauf v Stanjevci, gde vekši tau svoji dni preživéjo vsikdar čeden *Ravnatelj*, vašutaš *Jurka* pa

njegvi sin *Milko*. (V malom pojbiči leko spoznamo pisatelja *Milana Vincetiča* samoga, šteri je biu rejsan sin slejdnjoga stanjevskoga »föjnika«, pa nas je na žalost lani na vöke zapüsto.) Zmejs se na panauf pripelajo pa od tistec odpelajo skrivnostni doktor geologije, češka deklica, vagabund z mauruski šifto, gastarbajter z *Dajčlanda* pa vsefélé predstavniki oblasti (hatalom).

»Vincetič je prejktistoga, ka je doživo kak pojbič, nutpokažo tiste cajte, steri so nej léki bili,« nam je začnila pripovedjati odgovorna urednica naši novin *Marijana Sukič*. »V *Prekmurji*, štero je slišalo k *Jugoslaviji*, je 'ljudska oblast' dostakrat prejktastupila tiste grajnec, stere bi nej smejla. Ništerni so brodili, ka če so nutri v partiji, so več vrejdnji pa si leko več dopistijo kak liki prausni lidgé. Iz *Vincetičovi* novel leko spoznamo, kak so prekmurski lidgé na konci 60-i lejt 20. stoletja tisti jugoslovanski socializem doživeli pa preživeli.«

Če rejsan je pisatelj o tistom cajti kritično píso, je biu tisti svejt donk njegvi, brodi *Marijana*.

»Pri tisti pripovejstaj, štere je píso za naše novine pa ranč tak pri etaj knjigaj, nam edno okau djauče, drügo pa se smejé. Vincetič je vsikdar tak cujstano, ka se je znau sebi ino lidam okauli sébe smejati. Z njegvi pisanj pa se čüti, ka je un té lidi donk rad emo. Cejla ta zgodovina, o šteroj je píso, je njegva zgodovina. Če rejsan se ma je nej vidlo, ka se je godilo, je znau, ka je tau eden tau njega samoga.«

Kak dosta knjig v knjižnoj zbirki *Med Rabo in Muro*, so té knjige ranč tak »dvojezične«. Šestnajset novel, štere so vsikša ejkstra štorija, se pa donk vküper držijo, je na prekmursko rejč dojbrno *Vincetič* sam, prej pa je poglednila *Marijana Sukič*. »Vincetič má trnok lejpi dialekt, piše žmano domanjo rejč. Si veseli, gda novele štéš, tak glatko se štéjo. Iстина je, ka je biu skoro edini med bole znanimi prekmurskimi pisateli, steri je biu vsikdar pripravleni, ka napiše, ali dojbrnó pripovejsti v našo rejč. Zatok nam je trnok-trnok žau, ka smo mogli od njega slobaud vzeti.«

V *Porabji*, žau, nemamo takši pisatelov, šteri bi na gausti pa dosta pisali, zatok nam pomagajo avtorji iz *Prekmurja*, tomači odgovorna urednica *Marijana*: »Če ti v domanjoj rejči nemaš dobre literature, začne tvoj gezik vömérati. Vsikdar menje rejči nücaš, zvekšoga tiste, štere so potrebne v künji. Če pa maš pisatele, šteri v tvojom geziki pišejo, uni se vsikdar trüdijo, ka aj bi vse bole vöodebrane rejči najšli. S tem dobiš čütenje, ka je tvoj domanji gezik ranč telko vrejden kak drügi knjižni geziki. Ka se ga nejtrbej sramovati, ka ga nejtrbej tanjasti. Liki malo mogauče več gučati pa pisati v tom geziki. Dosta vse kaj se leko v našoj rejči napiše, leko bi bili gizdavi nanga.«

-dm-
foto: K. Holec

Vida Toš - novinarka novin Vestnik

Prekmurščina je fejest melodičen gezik

Vida Toš, stera je gor rasla v vesnici Vitomarci, je fejest povezana s Prekmurjem. Duga leta je živela v Murski Soboti, gé je kak novinarka začnila delati pri Murskom vali, zdaj pa dela pri novinaj Vestnik. V Prekmurji je tudi svojoga življenskoga partnera, Matjaža Korenjaka, s sterim tri mlajše mata, spoznala. Tüdi prekmurški gezik ji ne dela velikih problemov.

»Z Matjažom si tüdi zdaj, gda smo se preselili v mojo rojstno ves, ške furt prekmurško pogučavleva. Z deco pa gučim po knjižno, tak je bilou že v Murski Soboti. Moja mama, stera se je v Slovenske gorice preselila iz Haloz, je bila leranca in je z menov od malih naug gučala v knjižnom geziki, nej v narečji. Ges sam zna la, ka mo se mi selili, zatau sam brodila, ka je baukše,

se ges sigurno ležej navčila prekmurško kak pa kakšen Dolenjec ali Gorenjec.«

Gda je bila ške dete, so jo vsi zvali Vidka, tau pa zatau, ka je tüdi njeni mami ime Vida, pa so jivi te leži razložili: »Zdaj, ka sam po 18 lejtaj prišla živet domau, me dosta lidi

Vida Toš

pa zove Vidka. Vsakši den se vozim v Mursko Sobotu, v službo. Zdaj, gda mamu av-

Gda je nišče nej znau, sam mogla furt ges biti na redi, ka odgovarjam. Če sam nej bila vrla, sam bila Vida, ovak pa me je tüdo ona zvala Vidka.« Po tistom, ka je zgotovila gimnazijo na Ptuiji, se je v Ljubljani vpisala na Fakulteto za družbene vede, na smer novinarstvo: »Ka mo tau študerala sam se odlaučila zatau, ka me je bilou furt straj pogučavati se z lidmi, spoj s tistimi, stera sam nej poznala. Ovak sam bila brblava. Vsi so se fejest čüdüvali, ka sam šla tau študerat. Gda sam zgotovila študij, sam napisala dve prošnji za delo, na novine Večer in na radio Murski val. Prvi me je pouzvo urednik Murskoga vala Marjan Dora, in tak sam prišla te v Mursko Sobotu.«

Gnesden nega več telko držin, ka bi mele več kak dva mlajša. Vida pravi, je med njenimi pajaši več takši kak ona, ka majo tri ali več dece. »Tüdi ges mam

samo pred računalnikom,« pravi sogovornica, stera že od malih naug ma rada živali, tak ka zdaj v Vitomarcaj majo tri mačke, dve vodni želvi in trij ribe v akvariji, mlajši pa bi radi meli ške psa.

»Ges mam ške en velki beteg. Rada küpüjen knjige, stera te na mojoj nočni omarici čakajo, ka mo jih preštela. Včasi kakšno v rokau vze mem, samo ka sam preveč zmantrana, ka bi preštela več kak neka strani. Poma lek se daleč pride. Pride čas tüdi za tau,« raztolmači Vida Toš, stera rada tüdi kaj dobroga sküja, spoj pa speče, tüdi torte, takše malo načiše, raznoraznih oblik. Pravi, ka se gnesden dosta tanačov najde na interneti, tak ka leko spečeš torte raznoraznih oblik, od žoge do traktora, konja, pujse Pepe in tak ta dale. Če bi mela ške kaj cajta, bi se pa vključila tüdi v kulturno življenje na vesi, vej pa sta včasi njeniva oča in mati vodila raznorazne

Držina Toš-Korenjak

ka se mlajši navčijo knjižni gezik. Zdaj, gda smo prišli na Štajersko, so zatau v vrtci in šauli nej meli nikši problemov. Znajo pa tüdi prekmurško, spoj najstarejša, Tara, stera je dve leti odila v Soboti v osnovno šaulo, ona tüdi guči, mlajšiva, Tisa in Tim, pa samo razmita. Zdaj že vsi, najbolje pa sin, tüdi po štajersko vlečejo,« pove Vida Toš in cujda, ka je prekmurščina fejest melodičen gezik, zatau se ga je tüdi tak brž navčila: »Tüdi mi v Slovenskih Goricaj poznamo ü-je, zatau san

tocesto, je tau malo več kak 20 minut, tak ka brž pridem. Prvih deset let sam delala na Murskom vali, zdaj pa sam na Vestniki. Po očovi smrti in po tistom, ka je mama šla živet v dom starejših v Radence, smo obnauwili moj rojstni ram in se lani preselili v Vitomarce.«

Osnovne šaule se ne spominja rada, spoj štrtoga razreda nej, vej pa jo je te mama včila. Tak se je večkrat zgaudilo, ka ji je doma pravla »tršica«, v šauli pa mama: »Nej je bilou fajn, vej pa je bila ostra leranca.

V tamuraškem orkestri, sedi druğa z desne, mama pa stogi prva na levi

brata in sestro, tak ka sam furt stela meti več dece. Nej je tak lejko pauleg službe, pa ške ram smo zdaj posodab lali, pa živali mamu, tak ka mam furt kakšno delo. Ram je velki, tak ka majo mlajši usakši svojo ižo. Več trbej pucati, kak prva, gda smo živel v stanovanji v Murski Soboti, ali lepau je živet na vesi, v naravi. Tak ka sam vesela, ka dejo vö, se špila jo z mačkami in ne sedijo

skupine, od gledališčnikov do tamburaškoga orkestra: »Zovejo me, naj se jim pridružim, pa jim pravim, ka bi rada bar malo cajta ške posedela na svoji terasi in knjige štela. Pravim jim, ka sam jim tri nazaj prpelala, njih ponücajte. In čerki rejsan že plešeta pri otroški folklorni skupini, mali ške nešče, on zdaj rajši nogomet špila, pa pri gasilcaj je.«

Silva Eöry
Kejpi: osebni arhiv

... DO MADŽARSKE

Velikodušna poteza vlade

V prejšnjih tednih je Računsko sodišče odmerilo visoke denarne kazni nekaterim opozicijskim strankam, češ da je našlo v njihovem gospodarjenju nepravilnosti ali nezakonnosti. Najvišja globa je doletela skrajno desničarsko stranko Jobbik, ki naj bi najela od določenega velepodjetnika reklamne površine po netržni ceni. Omenjena stranka naj bi plačala državni davčni upravi več kot 300 milijonov forintov, za enako vsoto bi bila prikrajšana tudi z državnega proračuna pri podpori, ki bi ji pripadala kot parlamentarni stranki. Z manjšimi globami so bile kaznovane tudi nekatere druge opozicijske stranke, kot sta Demokratična koalicija ali stranka Együtt. Stranke so izjavile, da nočejo plačati glob, saj menijo, da niso upravičene, nekatere je niti ne morejo plačati, ker nimajo toliko denarja. Vse kaznovane stranke menijo, da gre za »zakulisno« dejavnost vladne stranke FIDESZ, ki na tak način želi onemogočiti svoje nasprotnike na bližajočih se volitvah. Da bi vlada demantirala očitke, se je minister za nacionalno gospodarstvo Mihály Vajda dogovoril z davčno upravo, da bo dala omenjenim strankam polletno obdobje, da se finančno pripravijo na poravnanje globe, ki jo bodo lahko plačali tudi v več obrokih. Tako bi globe obremenile strankarske blagajne šele po volitvah.

Znana ginekologinja dobila dve leti zaporne kazni

Znano ginekologinjo Ágnes Geréb, ki je pristaš rojevanja na domu ali v okolju, podobnemu domu, so obsodili na dve leti zaporne kazni in ji za 10 let prepovedali, da bi delovala kot zdravnica. Obsojena je bila zaradi dveh tragičnih primerov smrti novorojenčkov. Prvi primer se je zgodil leta 2003, ko je ostal pri rojstvu dvojčkov eden več kot 12 minut brez kisika, zato je bil prizadet in pri starosti pol leta umrl. V drugem primeru je šlo za težek porod in je deklica, kljub 40-minutnemu oživljanju, umrla. Sodišče je upoštevalo mnenje strokovnega kolegija, če bi potekala poroda v porodnišnici, bi preživela oba otroka.

Človek vüpanje vsigdar mora meti

Na Gorenjom Seniki nejdaleč kraj od kulturnega dauma, skrak pri potoki v ednom lejpom malom rami žive Kalcova Ana z možaun. Že sem odo pri njij pa sem se pogučavo z njimi, dapa gda se tamta pelam, nika me vsigdar vleče, aj se stavim pri njij. Vejn zato, ka ka so tak prijazni pa vsigdar radi pripovedajo, drügo pa tau, ka pri njij je künja vsigdar dobro toplu, od tauga pa ranč nemo gučo, kak dobre pogače znajo peči.

- Tetica Ana, zdaj kak sem po pauti sé k vam üšo, vse sem se pogrozavo, tak je meko pa blatno. Vi se na tašo spominjate, ka bi januara tak toplo bilau?

»Zavolo tauga je telko betežnikov, tau je preveč lagvo vrejmen, zaman je tak toplo, tau je nej zdravo. Dobro, bilau zmejs tak, ka par dni toplo bilau, samo potistim je pa mrz pa snejg prišo. Gda sem ge taša mala dekličina bila, moj brat, steri je v Angliji, me je tak nut v snejg včasno, ka smo ga na dvorišči meli küpskaljeno, ka sem se nej mogla vöskopati. Nej čüda, vejpa tri metra visiki je biu, ranč sem se nej vövidla. Te se je zima že decembra začnila pa cejlak do marciüša je snejg biu pa mrz, nej kak zdaj, ka več nega zime. Ne vej, če istina ali nej, tak sem čüla, ka zima še potejm baude pa do konca marciüša de držala. Samo vejš, kak je tau, naprej tau zato niške ne vej, kak baude vrejmen. Ovak bi pa zato dobro bilau, če bi biu mrz, zato ka te bi požaki pa gausance zmrznili pa v leti bi nej vse pogeli. Lani, ka smo meli malo mrza, je fajn blau, spoj je nej bilau požakov.«

- Vi se spomnite, gda je bilau najbola mrzlo?

»Nej, zato ka Ana že stara pa pozablenu gratala, pa

ovak bi tö nej znala, zato ka te edna zima üša bila kak druga. Ta toplu zima je nej dobra, nej nam pa nej njivam. Gda je mrz, te zemla zmrzne pa lopau raznokzleti, zdaj pa tak blatovo ostane, če ne pride mrz. Pa vüpajmo, ka zato mrz pride pa te zemla fajn prka grata pa sprtolejt de se naleki obdelala.«

- Vi ste se tü v tau rami naraudili?

»Ge sem se tü naraudila v tau rami, samo mi smo ga že malo prejknauredli.«

- Te ram je vsigdar tak topel biu, kak zdaj mate v künji?

»Ge nemam tak moderen špajert pa zato mam tak toplo. Te špajert je preveč fajn, fajn peče pa fajn segrejava, pa zato sem nej küpila drügoga pa nej zato, ka bi ga nej mogla küpti.«

- Tau je Salgo špajert?

»Tau je Salgo, ge vse v tejm pečem pa nej na plini. Zdaj če bi znala, ka prideš, te bi ti spekla eden tamedli, dostakrat še pečem krvavi šterc, kakšno rajo ali pogačline.«

- Vejn mladi ne vejo, kak trbej nalagati na reglin pa zato te bola na plini pečejo.

»Sprvoga bola moraš nalagati, sledkar pa že pomalej, zato ka ovak vse zažgeš. Eto gnauk sem pogačline tak fejt spekla, zato ka sem ge že malo pozablenu. Pogačline sem mejla nutidjano pa gda so mi na pamet prišli, so že vse črni bili, malo sem gorvlejala nanji mlejko pa tak je te pes zato pojo.«

- Staroga psa morate meti, ka ranč me je nej vpamet vzejo, ka sem prišo?

»Tak dvanajset, trinajset lejt star mora biti, ovak se zato še drži, zdaj lejpo nauvo kosminje ma, tak ka fejt lejpi

je. Eden nauvi sivač (gobo) sem ma nutrikdjala pa zdaj vejn zato tak fejt spi, ovak če stoj pride, te fejt laja, zdaj ne vej, ka je z njim, ka spoj nej lajo.«

- Vejte, kak pravijo? Pes psa ne vgrizne.

»Tau tö istina, rejsan tak

Kalcova Ana z Gorenjoga Senika

pravijo, pa zdaj je tö nika tašo moglo biti.«

- Zdaj naletja toplo künjo napravi človek, zato ka vanej je tö deset stopinj.

»Zdaj tak delam, ka po ednom nutdejvam, ge ne dam drva tak na male raznok razkalati, te bi drügo nej delala, samo bi šopala tam. Tak ka so malo vekše, edno nutdejvam pa en čas te tagori.«

- Prvin so tö taše tople künje bile kak so gnesden?

»Prvin so künje tö vsigdar tople bile, zato ka cejli den so kürili, pa vsi, ka smo bili, smo v künji bili. V iži so sir samo večer kürili, gda smo spat šli. Te je menje drv trbelo, kak zdaj gda je centralna, pa cejli den, cejli ram kürijo. Ge zdaj ižo tö kürim, ka je mauž betežen, ovak smo mi tö bola samo v künji bili.«

- Vi ste nej betežni?

»Mena je srce slabo, drügo

je dobro, samo tau tak doжда, nej. Mam edno tašo fajnsko vrastvo pa sem zato ta gé. Včasini, gda se tak fejt vrejmen mejša pa je kakšni front, tisto me redno zmantra.«

- Vanej kaj delate?

»Mam en ograçenek, tam delam pa kauli rami kaj kügrablau.«

- Pa ka delate zdaj pozimi, gda je tak brž kmica, pa vanej tö nega tak dela?

»Znautra zato sir je delo, prati, küjati pa pucati trbej pa če je tak, te malo leživa pa den brž taodide. Vsikši keden gnauk prejdem v malo künjo, stero tam prej dvorišča mam pa prinesem edno karbülo djabok. Njema kompot naredim, drüge pa zribam pa djabočno pito napravim.«

- Kakšne djaboke mate, domanje?

»Domanje mam, te zimске Hulcabajna, tau so te dvej drejve na dvorišči, samo tau baja, ka dosta košče je na nji pa fejt nanikoj dejo. Nega nikoga, sto bi je spuco. Prvin so zato bola vredi meli sadno drejvge, vekšo poštanje so meli, tašo nej bilau ka bi košče raslo na njij.«

- Tetica Ana, vi še spejvate, zato ka vej, ka preveč dober glas mate?

»Ge sem nej pesmarica, samo tak vcuj spejvam v cerkvi. Ge tak brodim, kelko sem stara, še itak dober glas mam. Ranč sem nej djizdava, nej?«

- Od koga ste se navčili te stare pesmi, štere dostakrat spejvate?

»Od gospaüda Kühara, zato ka ge sem že od mala lejta naprej odla k meši, zato, ka mati so me sir s seuv vzeli. Nika sem si zapomnila, drügo pa z molitveni knjig

sem se navčila, še vejn zdaj itak mam tiste stare knjige. Samo tau je baja, ka vsigdar menje popejvajo že slovenski.«

- Tau mena povejte, kak je tak leko spejvo pri grobi, če kakšni padaš ali padaškinja mrla?

»Zato leko spejva, tisti, šteri se že tak cujvzeme. Najbola težko je vejn tak te bilau, da smo tau spejvali, ka „Zaspala mamica si zlata“, zato ka tau je preveč lejpo bilau, lüstvo je tak djaukalo, ka strašno bilau poslušati. Naša Valika tak pravla, ka tašoga ipa je norija tašo spejvati, da vsakšoga tak boli, če mamica mrgejo, dapa zato lüstvo je dun prosilo, aj tau spejvamo.«

- Če delate, te šegau mate spejvati?

»Prvin sem spejvala, več nej, zato ka se stara gratala. Znaš, kelko sem stara? Tau leto naletja vzračunaš, zato ka kraugla številka je. Zdaj v leti staupim v osemdeseto leto. Ovak sem tak še ta, samo dostakrat sme pozablenu pa tašoga reda me tau tak svadi. Dostakrat, če hčeri Mariki kaj gučim, ona mena pravi, vej pa mama, mena ste tau že pravli. Na dobro, tau je zato nej sir tak, samo včasini, če tak pride.«

- Ka mate za gnes program, ka te gnes delali?

»Gospaüda čakam, zato ka pridejoramsvečat, patezednim se naš tö spovej, zato ka že ne mora k meši.«

- Tau kaj vala, če se ram posveča?

»Vejš, kak je tau, vüpanje vsigdar moraš meti, kak pravijo, ka vüpanje mrdje naslednja. Dostakrat zazranka našoma pravim, vidiš, gnes sva pá gorstanila, zato ka nama je že vsikši den dar.«

Karči Holec

Slovenija, od kéc lepote tvoje ... - 2.

BEJLA LJUBLJANA, ZAKOJ SI TAK SAMA?

Etognauk sem dojspiso, ka se je na konci našoga prvoga dneva na pauti prejk Slovenije začnila nauva pripovejst. Rejsan, večer smo bili že v glavnom varaši, v *Ljubljani*, gde smo se tak včasik napautili v center. S padaškinjov pa padašom smo se radüvali toma, ka je bilau na avtobusni postajaj

bregaj *Ljubljanice* s kitarami sejdli, žmetno črno vino pili pa se dolgo v nauč pogučavali. Pa mi leko prejdni rosa ga gučijo o rekordni lejtaj slovenskoga turizma.

Tak smo se s padašoma odlaučili, ka nikam nutsedemo. Depa slobaudne stauce smo najšli samo te, gda smo se pri

prejk so ga dali leta 2010. Na njem so edne sploj špajsne skulpture, štere se dosta domanjim nikak ne vidijo, na železnoj grajki pa zalübleni pari vküperzakapčene lakate njajo, ka aj bi njino čütenje na vöke vödržalo.

Pri mostej smo vidli tablo, ka se leko po Ljubljani s šiftom pelamo. Té poti sem eške ge tö nikdar nej vösprobo, zatok smo vsi trgé včasik nutplačali. Včerašnje lüstvo je preminaulo, vej je pa nas na malom šifti samo pet bilau - eden je biu kapetan. Vrejmen je bilau leipo, nej prevrauče nej prelavno, tak smo se pomalek pelali, pod vsejmi eričnimi mostami Ljubljane. Začnilo se je s *Tromostovjom*, plane za té tri mosté vküper je napravvo eričen slovenski arhitekt *Jože Plečnik*, ranč tak kak je gnešnje formo *Saušarskoga mosta* tö un napravvo. Voda pod nami je bila zelena, pravijo, ka skriva dosta vrejdnosti iz stari časov, štere bi trbölo eške vörejšiti. Gda pa gda so nam majütali šiftari, štéri so s svojimi čanaklinami prauti nam plavalí po Ljubljani. Vidli

domanjoga koštavati, zatok smo naraučili tri talejre vraučé »jote«. Tau je tradicionalno paversko gesti z graja, kapüste pa krumplov. Rejsan nam je šmejkalo, dobili smo nauve moči.

Paut smo pod nogé vzeli, oprvin smo se čüdivali leipim dverim *katedrale svetoga Nikolaja*, štere simbolizerajo 1250-lejtno pripovejst slovenskoga krščanjstva pa na nji najdemo eške Svetoga Očo *Janoša Pavla II.* tö. Te smo

predmetov (mütárgymásolat) pa interaktivni kompjuterski špil leko spoznali najbolje glavne dele v slovenskoj zgodovini. Gor smo poiskali malo kapejlo tö, v vauzi pa smo z veseldjom na pamet vzeli tablo, na šteroj piše, ka je na tom gradi zaprejtí biu predsednik prve same svoje vogrské vlade (kormány) *grof Lajos Batthyány*.

Gda je dež malo enjo, smo brž odleteli na vzpenjačo, štéra nas je v dvej minutaj nazaj v

V kotli med bregami se skriva glavni varaš Ljubljana

s pomočjauv digitalni tabel vsikdar pa vseposedik vöpisano, štéra »trola« (kak buse tam zovéjo) gda štarta pa v štéri pravéc dé. Gor smo staučili na eden bus, elektronsko karto cuj k mašini pri šoferi potežili pa za frtau vöre že v središči bili.

Deset lejt je minaulo od toga, ka sem po štanderski lejtaj zapüsto Ljubljano pa se povrno na Vogrsko. Slovensko metropolo pa sem zatok skoro vsikšo leto gorpoisko. Zatok mi je sploj špajsko bilau, gda smo v soboto večer staučili na *Prešernov trg* (tér) pa se je bilau žmetno geniti tö - zavolo sodačije turistov vseposedik po poštijaj, na mostaj ali po krčmaj. Ge sem nikdar nej prauti tihincom biu - vej sem pa ge ranč tak več lejt eden tihinec v rosagi biu -, depa gda so v centri glavnoga varaša španjolski kitaristi igrali taljanskoj mladini, pri šteroj so s fotoaparati stali popotniki z Dalečnje Ažije, sem gorprišo, ka so mojo Ljubljano »vkradnili«. Nikdar nede več takša kak v moji mladi lejtaj, gda smo po sobotni večeraj na

vodej odšetali deset minut vö s centra. V ednoj krčmej smo se spadašivali s kölnarom pa se vsikši večer povrnauili tá. Vnoči smo se domau pelali s taksinom, po pauti do šurke *Slovenske ceste* so bili vsi diskonge, bari pa bufeti tak puni,

Če se stoj pela po Ljubljani, leko vidi Zmajski most tö (*Sárkányos híd*)

ka je vö na ulice vrelo od lidi. Drügi den je bila nedela, pa smo se malo oddenili, gda smo pred podnevom prišli nazaj v center - turisti so venak eške spali, vertinje pa so doma küjale nedelski obed za svoje držine. Mi smo se odšpencerali do glažojnatnoga *Mesarškoga mosta*, štéri je nauvi,

smo eške ljubljanski »strand«, pri »špici« pa smo se obrnauili ino se po trej frtalaj vöre pelanja povrnauili na začetek.

Gda smo s šifta staučili, smo bili lačni kak vucké, zatok smo ostali na tržnici, na piaci. Tam se dostaféle gesti odava, od rib prejk sira do klobas. Mojiva padaša sta stela nika

Tromostovje s frančiškanskoj cerkvov je simbol prestolnice

se pa prejk Vodnikovoga trga odšetali do takzvané »vzpenjače«. Budimpeštarge bi toma maloma »lifti« na vauže pravili samo »sikló«, vejpa pela od spodkar gor na breg z gradom po maloj železnoj štrejki. Gda smo prišli na nekda najvišiji punkt Ljubljane (gnes že gestejo iže na več deset štakov, štere so višise), so že oblacke naprejrihajali. Če smo že küpili kombinirane karte, smo po dosta-dosta požakasti stubaj splezdili na tören. Vrkaj je sploj fudilo, nej je bilau lüšno za tiste, šterim se v visini vrti. Zavolo oblakov so se ranč nej vidle vse visike plamine *Kamniško-Savinjski Alp*, lepau pa smo leko gledali, kak pa pod šterimi mostami smo se pred podnevom s šiftom pelali po Ljubljani. Te pa se je začnilo lejtati. Eške dobro, ka smo meli karto za muzej tö, pa smo se leko malo nutpotegnili. Znautra smo s pomočjauv napisov, kopij

dolino dojdopelala. Od tistoga mau smo zvekšoga bejžali s krčméc v restavracijo, z restavracije v krčmau. Jota je začnila sfaldjavati z želaudcov, zatok smo se odlaučili, ka se nemo šparali, najbaukše, če vsakši edno pico zej. Če bi pa nej dojšlo, smo naraučili vsikšoma eške edno »prekmursko gibanico« tö (pokaraj na več štakov - z makom, škipkami, djabkami pa oreji). Do tistoga cajta se je varaš pá napuno, tak smo sejdli na gračenkí picerije, pod držencami. Začnilo pa se je pá tak lejtati, ka je ništernim cejla voda z velkoga drženjeka v župo ali na pico dojstekla. Restavracija je škodo nej povrnauila.

Tak se je približavo večer, mi pa smo se v düši že pripravili na nauvi den, ka bi se po avtocesti (ali mimo njé?) pripelali do slovenskoga maurdja, gde so nas čakale nauve dele za veseldje ali čüdivanje.

-dm-

PLAN PROGRAMOV

Drúštva porabski slovenski penzionistov za leto 2018

ponedeljek, 8. januar

Seja/djilejš predsedstva v Slovenskom daumi v Monoštri.

januar-februar

Računalniški tečaj (számítógépkezelői tanfolyam) na Osnauvni šauli Széchenyi v Monoštri.

nedela, 11. februar

VARAŠKA SLOVENSKA FAŠENSKA POVORKA z veselim programom v Monoštri v soorganizaciji/ s pomočtjauv vesi Sakalauvci pa Drúštva penzionistov Rogašovci. Vcuju do pomagali DU Šalovci-Hodoš, ljudski godci Gorički padaši pa Vinski bratje.

ponedeljek, 12. februar

Seja/djilejš predsedstva v Slovenskom daumi.

nedela, 4. marcíuš

VOLILNI OBČNI ZBOR/Volilni velki djilejš v gledališči v Monoštri.

Forum s slovensko zagovornico Eriko Kóleš Kiss.

Kulturni program, sodeluje Drúštvo penzionistov Rogašovci.

velki petek, 23. marcíuš

Predvüzemska prauška-križna paut, stero pripravi ves Sakalauvci.

srejsda, 28. marcíuš

Babica pripovejda: indašnje vüzemske šege za gorejnjeseniške šaulare v Hiši jabolk na Gorejnjom Seniki.

Rokodelska delavnica: vüzemske okraske do delali mlajši s pomočtjauv Iluške Časar Dončecz pa Margite Korpič.

marcíuš-apríliš

S pomočtjauv svetovalke za narodnostne porabske šaule mag. Valerije Perger do nas šaulardje v Prejkmurji tadale včili »**Kak nõjcamo računalnik**« (internet, pošta, facebook).

...apríliš

V sprtolejšnji akciji »**Za naš čisti varaš**« Civilnoga foruma mo varaški mlajši penzionisti letos tũ brali smetke.

četrtek, 5. apríliš

Kulturna delavnica: pevski zbor našoga drúštva de se pripravlo z domanjimi pesmimi na program etnologinje Marije Kozar.

ponedeljek, 9. apríliš

Predavanje, pripovejdanje etnologinje Marije Kozar »**Življenje naši starcov v naši domanji nautaj**«, stere nam naš pevski zbor ta spojevja tũ.

V sodelovanji pedagoške svetovalke mag. Valerije Perger **Srečanje s prejkmurškimi pisatelji** Dauma penzionistov Beltinci.

ponedeljek, 23. apríliš

Za dobro zdravdje na Vzorčni kmetiji na Gorejnjom Seniki

Spoznavanje vertivanja, turističnoga življenja na kmetiji Kak leko živemo zdravo?

Pripravljali mo zdravo djesti.

Gibanje: pejška paut, fitness, z biciklinom se leko vozimo

Kak vertiva, ka vse pauva, kakšne stvari, živino ranijo mladi na kmetiji.

Turistično delo na kmetiji.

ponedeljek, 30. apríliš

Varaški penzionisti mo pomagali Civilnimi forumi pri postavljanji **májpana/baur** za 1. majuš.

majuš, juniuš

Paversko delo po indašnjom: sadili pa okapali mo tikvi v Varaši.

petek, 18. majuš

Seja/djilejš predsedstva v Hiši jabolk na Gorejnjom Seniki.

Babica pripovejda: naši penzionisti do pripovejdali gorejnjeseničkim šaularom svoje življenjske zgodbe.

Gastronomska delavnica z mlajši.

torek, 5. junij

Izlet v ednom dnevi v stare varaše **Sopron pa Kószeg**. Srečanje z v Soproni živečimi Porabskimi Slovenci.

ponedeljek, 18. juniuš

Pejški zopodimo z domanjimi mladimi dva brga »Rigo« pa »Fordjanin« v Otkauvci.

...juliuš

Mednarodna rokodelska delavnica v soorganizaciji Zveze društev upokojencev Slovenije v Slovenskem domu v Monoštru.

nedela, 26. avgustuš ali 2. september

Gledališko srečanje porabski pa prejkmurški gledališki skupin v Sakalauvci v sodelovanji vesi Sakalovci.

Gastronomska delavnica z domanjimi mladimi držinami.

Piknik, veselica.

...september

Poglednemo si **ijrašnjo tradicionalno trgatev/szüret** v Kószegi.

augustuš-september-oktober

Paversko delo po indašnjom (pucanja tikvi, dola spucamo pa gora skopamo njivo).

ponedeljek, 24. september

Démo k **sveti meši**, stero dá slíjžiti ves Sakalauvci na obletnico toga, ka so té dén postavili gora vöposvejtleni križ.

ponedeljek, 8. oktober

Sveta meša v Slovenskoj vesi s slovenskim gospaudom Štefanom Šómenekom **za vse**

pokojne člane Drúštva porabski slovenski penzionistov.

ponedeljek, 15. oktober

Mali izlet v Prekmurje: Trejzovo sénje v Murski Soboti. Srečanje s murskosoboškimi penzionisti.

Pojbičev mlin pa oljarna v Gornji Petrovci.

torek, 16. oktober

Seja/djilejš predsedstva v Slovenskom daumi.

...oktober

Kukarco mo brali pri našoj vertinji Ireni Dančecz v Slovenskoj vesi pa kukarčno lupinje za delavnice.

ponedeljek, 12. november

Za baugšo zdravdje na Den diabetesa po svejti (14.11.)

Predavanje/pripovejdanje doktora za cukerni beteg.

Gastronomska delavnica s pomočtjauv vertinj Drúštva penzionistov Puconci pa Drúštva diabetes Monošter.

četrtek 15. pa ponedeljek 19.

november

Kulturna delavnica: pevski zbor našoga drúštva se pripravla na adventni koncert drúštva.

četrtek 22.,

petek 23. november

Rokodelska delavnica v Slovenskom daumi v Monoštri.

Živi adventni vejnci s pomočtjauv Marte Steinmetz, **papirnaté rauže** s pomočtjauv Ane Ropoš pa Iluške Časar Dončecz na vejnce, s sterimi okrasimo križe v porabski vasnicaj.

nedela, 25. november

Srečanje na konci leta »**PRIČAKOVANJE ADVENTA V PORABJI**« v Slovenskom daumi v Monoštri s sodelovanjem mlajšov.

Adventni koncert, babica pripovejda, gastronomska delavnica, razstava

...december

Lõjpanja tikvini gušćic v Varaši.

sobota, 1. december

Križe v porabski vasnicaj okinčamo s svojimi adventnimi vejnci.

Miklaušovo srečanje v sodelovanji Drúštva penzionistov Rogašovci pa gorejnjeseniške sekcije Drúštva porabski slovenski penzionistov v Hiši jabolk na Gorejnjom Seniki.

ponedeljek, 10. december

Delovno kosilo predsedstva.

Skaus leta:

1. Za porabsko kulturo pa materno rejč delamo v naslednji skupinaj:

FS penzionistk, gledališka Nindrik-indrik pa DUO Fodor, Ljudski pevci Gorejnji Senik, Mešani PZ Avgust Pavel, Cerkevni zbor Števanovci ZSM, Slovenski cerkevni zbor v Monoštri pa pevski zbor drúštva.

2. Naše penzionistke s svojim delom gora držijo stare indašnje meštrije – papirnaté rauže, ejglani prčeci, pletenje cejkarov pa drügi delov iz kukarčnoga lupinja, vöšivanje prčecov – , pa se vzemejo za moderno delo tũ, kak okraske iz kukarčnoga lupinja, ejglani vüzemski pa božični okraske, vüzemski okraske iz cvórna ptd. Vodijo delavnice pri drügi organizacijaj tũ, pa vöpostavlejo na razstavaj.

3. Odimo na slovenske pa dvojezične kulturne, cerkvene, literarne, likovne programe porabski slovenski organizacijaj.

4. Kak verniki odimo k slovenskim mešam.

5. Privaušćimo si novine Porabje, poslõšamo varaški slovenski radio, gledamo oddajo Slovenski utrinki.

6. Naša najveška doužnost je, ka se Slovenci med seov pogučavamo v domanjoj rejči, če je mogaučno v svoji držini pa na tau probamo motivirati mladino.

7. Organizacije in posamezniki, s sterimi smo povezani ali aktivno vküper delamo letos:

Drúštvo penzionistov Rogašovci, Šalovci-Hodoš Murska Sobota pa Puconci, Ljudski muzikanti Gorički padaši, Slovenska samouprava v Sombotelu, ves Sakalauvci, Osnauvna šaula Gorejnji Senik, Slovenska zveza, Erika Kóleš Kiss, slovenska zagovornica, pedagoška svetovalka za slovenske šolé Valerija Perger, Zveza društev upokojencev Slovenije, Generalni konzulat RS Monošter, Civilni forum, Klub diabetes pa Drúštvo penzionistov v Monoštri.

PREDSEDSTVO SI GORA DRŽI PRAVICO, KA PLAN PROGRAMOV PO POTREJBI SKAUZ LETA LEKO SPRMENI

*Klara Fodor
predsednica*

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 19. JANUARJA
DO 25. JANUARJA

PETEK, 19.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Ugriznimo znanost: Z oblaki proti podnebnim spremembam, oddaja o znanosti, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Vsi skupaj sami, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujša Pepa: Košarka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Noč Modrijanov 2016, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.00 Ceremonija, francosko-nemški film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

PETEK, 19.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 11.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (M), 12.45 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - plesni pari, kratki ples, 14.10 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 15.45 Svetovno prvenstvo v poletih, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Otroški program: Op! 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo, 22.00 Zvezdana, 22.45 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - plesni pari, kratki ples in moški, prosti program, 0.15 Glasbeni spoti, 1.25 Svetovno prvenstvo v poletih, 3.10 Info-kanal, 4.45 Glasbeni spoti

SOBOTA, 20.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Od blizu, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Mame: Avdicija, slovenska nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.30 Profil, 16.00 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Družbeni fenomeni: Fenomen kuharskih oddaj, 17.50 Poskusiva znova, britanska nadaljevanka, 18.10 Sladko življenje z Rachel Allen: Eksotični okusi, 18.40 Ozare, 18.45 Miriam: Poplava, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Bob leta 2017, 21.30 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.00 Dekle, ki je dregnilo v osje gnezdo, koprodukcijski film, 1.25 Profil, 1.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.20 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 3.10 Info-kanal

SOBOTA, 20.01.2018, II. spored TVS

5.55 10 domačih, 6.40 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 7.00 Najboljše jutro, 8.25 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 8.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), ekipno, 9.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 11.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 12.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, smučarski teki, sprint, 14.30 Deskanje na snegu - paralelni veleslalom, 15.45 Svetovno prvenstvo v poletih, 18.00 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (M), 18.40 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 19.25 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 21.00 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - plesni pari in ženske, prosti program, 23.00 Derren Brown: Ukane: Kako zadeti na ruleti?, 23.50 Glasbeni spoti, 0.50 Svetovno prvenstvo v poletih, 2.40 Info-kanal, 4.40 Glasbeni spoti

NEDELJA, 21.01.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.50 Govoreči Tom in prijatelji: Ljubezenska pesem, risanka, 10.00 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.15 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.40 Sledi, dokumentarna oddaja TV Maribor, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Verski tisk, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Noč Modrijanov 2016, 15.00 Mladost norost, italijanski film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Krila, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Mame: Ples, slovenska nanizanka, 20.25 Modna hiša Velvet (IV.): Povej mi svojo skrivnost, španska nadaljevanka, 21.50 Intervju, 22.35 Poročila, Šport, Vreme, 23.05 Erdogan - izvoljeni sultan, francoska dokumentarna oddaja, 0.05 Sozvočje svetov - Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije (A. Corelli: Concerto grosso op.

6 št. 3 v c-molu), 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.40 Info-kanal

NEDELJA, 21.01.2018, II. spored TVS

5.45 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 6.00 Slastna kuhinja: Palačinke z lososom, 6.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 7.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 9.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, smučarski teki, 10 km (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 11.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 12.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, smučarski teki, 15 km (M), 13.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.30 Deskanje na snegu - paralelni veleslalom, 15.50 Svetovno prvenstvo v poletih, 18.00 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 18.55 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 19.50 Žrebanje Lota, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo, 22.00 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - revija, 0.00 Bob leta 2017, 1.30 Glasbeni spoti, 2.45 Svetovno prvenstvo v poletih, 4.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 22.01.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, 6.25 Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Eksotični okusi, 10.45 10 domačih, 11.25 Vem!, kviz, 12.10 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Panoptikum: Evropska kinematografija med nacionalnim in globalnim, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.00 Z glasbo in s plesom, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: David in Golijat, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Blues, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk: Brat in sestra - Ko se pri 18-ih pogumno odločiš, da boš kmet na mlečni kmetiji, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Ladijski dnevnik, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Umetnost igre: Hommage Jerneju Šugmanu, 23.30 Glasbeni večer, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Info-kanal

PONEDELJEK, 22.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Padec Gorice, dokumentarni film, 9.30 Derren Brown: Ukane: Kako zadeti na ruleti? 10.15 Dobro jutro, 12.55 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.45 Bob leta 2017, posnetek iz SNG Maribor, 15.30 Avtomobilnost, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.): Slepa pravica, ameriška nadaljevanka, 18.10 Rokomet - evropsko prvenstvo, 20.00 Svetovni popotnik: New Delhi in Radžastan, 20.55 Maigret (II.): Maigret in plesalka z Montmartra, britanska nanizanka, 22.30 Pogrešani dekleti, britanska nadaljevanka, 23.35 Ustvarjeno v Belorusiji, italijanska dokumentarna oddaja, 0.30 Glasbeni spoti, 1.30 Rokomet - evropsko prvenstvo, 3.00 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 23.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 Vem!, kviz, 11.40 Obzorja duha: Verski tisk, 12.35 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.45 Kino Fokus, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.30 Fircbologi: O tetoviranju, ptičjih gnezdilnicah in cveku pri gospodinjstvu, mozaična oddaja za otroke, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Poletne jedi, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Dve muhi na en mah, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Piknik s torto: Gospodična Mačka, risanka, 18.10 Niko: Pomisli na druge, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.), avstralska nadaljevanka, 20.55 Sam svoj; Jože Babič 2. del, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.00 Pričevalci: Angela Dodič, dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

TOREK, 23.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Village Folk - Ljudje podeželja: Oscipek, dokumentarna serija, 9.15 Alpe-Donava-Jadran, 9.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.00 Hišica v preriji (VII.): Slepa pravica, ameriška nadaljevanka, 12.05 Halo TV, 12.55 Alpsko smučanje - svetovni

pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 14.00 Dobro jutro, 16.30 Halo TV, 17.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 18.50 Iz popotne torbe: Brm, brm, poučna oddaja za otroke, 19.10 Mulčki: Božič že trka na vrata, risanka, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 20.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 21.45 Medičejci, gospodarji Firenc, koprodukcijska nadaljevanka, 22.45 Ljubezen je popoln zločin, koprodukcijski barvni film, 0.35 Glasbeni spoti, 1.35 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 2.05 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 2.55 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 24.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 Vem!, kviz, 11.30 Slastna kuhinja: Kebab iz ovcetine, 12.00 Umetnost igre: Hommage Jerneju Šugmanu, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.45 Male sive celice: OŠ Franceta Bevka Ljubljana in OŠ Frana Roša Celje, kviz, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Roka pravice, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar je bilo napoti, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Jaz, Daniel Blake, koprodukcijski film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Sveto in svet, 23.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

SREDA, 24.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.35 10 domačih, 10.20 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 11.05 Halo TV, 11.40 Dobro jutro, 14.15 Dober dan, 15.15 Vikend paket, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.): Znova srečno poročena, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Fircbologi: O tetoviranju, ptičjih gnezdilnicah in cveku pri gospodinjstvu, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Srečanja - Pia in Pino Mlakar & Richard Strauss, dokumentarni film, 20.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.50 Bleščica, oddaja o modi, 22.20 Film, 23.40 Glasbeni spoti, 0.40 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 25.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.35 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sam svoj; Jože Babič 2. del, dokumentarni film, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.45 Prava ideja: Družinsko podjetje Mikro + Polo, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Poskusna vožnja, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki, 18.05 Zu: Zu naredi svoj akvarij, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Pot do pravice, nemška miniserija, 1.05 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.50 Info-kanal

ČETRTEK, 25.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, izobraževalno-svetovalna oddaja, 9.10 Družbeni fenomeni: Fenomen kuharskih oddaj, 9.55 Hišica v preriji (VII.): Znova srečno poročena, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 15.10 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja 16.05 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Poletne jedi, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.): Izgubljena, 1. del, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Ribič Pepe: Kako je biti prijatelj, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Oddaja o evropskem prvenstvu v rokometu, 20.30 Zimske olimpijske igre - dokumentarni film, 21.20 Avtomobilnost, 21.50 Koncertni klavir, ameriško-španski film, 23.20 Slovenska jazz scena: Džez Celje: Igor Matković - Sonic Motion (Igor Matković, Marko Črnčec, Robert Jukič, Vladimir Kostadinović), 0.25 Glasbeni spoti, 1.25 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira

NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE.

Tečaj bo februarja, marca in aprila 2018,
enkrat tedensko po 2 uri
(v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 29. januar 2018

Prijavite se lahko po telefonu: 94/380-208

ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com

SPOŠTOVANI VOLIVCI SLOVENSKE NARODNOSTI!

Državna slovenska samouprava lahko na parlamentarnih volitvah 1. 2018 postavi narodnostno (slovensko) listo.

Na narodnostni (slovenski) listi lahko kandidira vsak volivec slovenske narodnosti.

Tisti, ki bo na narodnostni listi dobil mandat, bo v madžarskem parlamentu zastopal interese slovenske narodnosti bodisi kot poslanec bodisi kot narodnostni zagovornik.

Če Vi ali Vaša organizacija poznate osebo, ki bi omenjeno nalogo – torej primerno zastopanje interesov slovenske narodnosti – lahko opravljala in bi kandidaturo tudi sprejela, Vas prosim, da nas obvestite do 2. februarja 2018 po telefonu: 06-94/534-024 ali po e-naslovu: samouprava@slovinci.hu

Vse nadaljnje informacije dobite pri naši organizaciji.

Državna slovenska samouprava

VABILO

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas lepou zove
na predavanje **Mihaele Hegeduš**
GOVORICA TELESA,
štero de v četrtek, 25. januara 2018,
ob 16.30 vöre
v Slovenskom domi v Monoštri.

Prijte, zanimivo bo!

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUBB

POZVANJE

Z veseldjom Vam dámo na znánje, ka
**DRUŠTVO PORABSKI SLOVENSKI
PENZIONISTOV**

de v soorganizaciji
SAKALAUVSKE VESI ino
DRUŠTVA PENZIONISTOV ROGAŠOVCI

na fašensko nedelo,
11. 02.2018 držalo

**VARAŠKO
SLOVENSKO FAŠENSKO POVORKO.**

Fašenki se napautijo od Lipe prauto
centra Monoštra v **14.30 vöri.**

 PRIDTE se vi tü z nami veselit!

Program finančno pomagata:
Ministrstvo za človeške vire pa Urad RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.